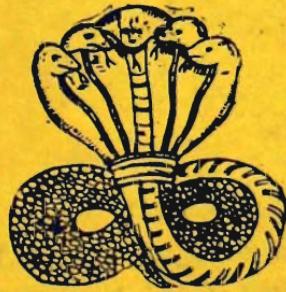

ಮಂಡತ್ತೋಭಾರ

ಕರ್ಕಣ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಭಾತಂ

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (ದ. ಕ.)

ಹಡಾನನಂ ಕುಂಕುಮ ರಕ್ತವಣಂ ।
ಮಹಾಘಂತಂ ದಿವ್ಯ ಮಯಾರವಾಹನಂ ॥
ರುದ್ರಸ್ತ ಶೋನುಂ ಸರಸ್ವತಿನಾಥಂ ।
ಗುಹಂ ಸದಾಶರಣಮಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥

ರಚಿಸಿದವರು

ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗನಾಥ ಕವಾರ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಆಡಳಿತ ವೆಂಡಳಿ

ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಮೂಲ್ಯ

(ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರು, ಪ್ರತ್ಯಾರು.)

ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ, ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್,

ಮನೋಜರ್, ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನ

ವಂಹತೆಂಭಾರ
 ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
 ಸುಪ್ರಭಾತಂ

ರಚಿಸಿದವರು :
 ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮ
 ಬೆಂಗಳೂರು

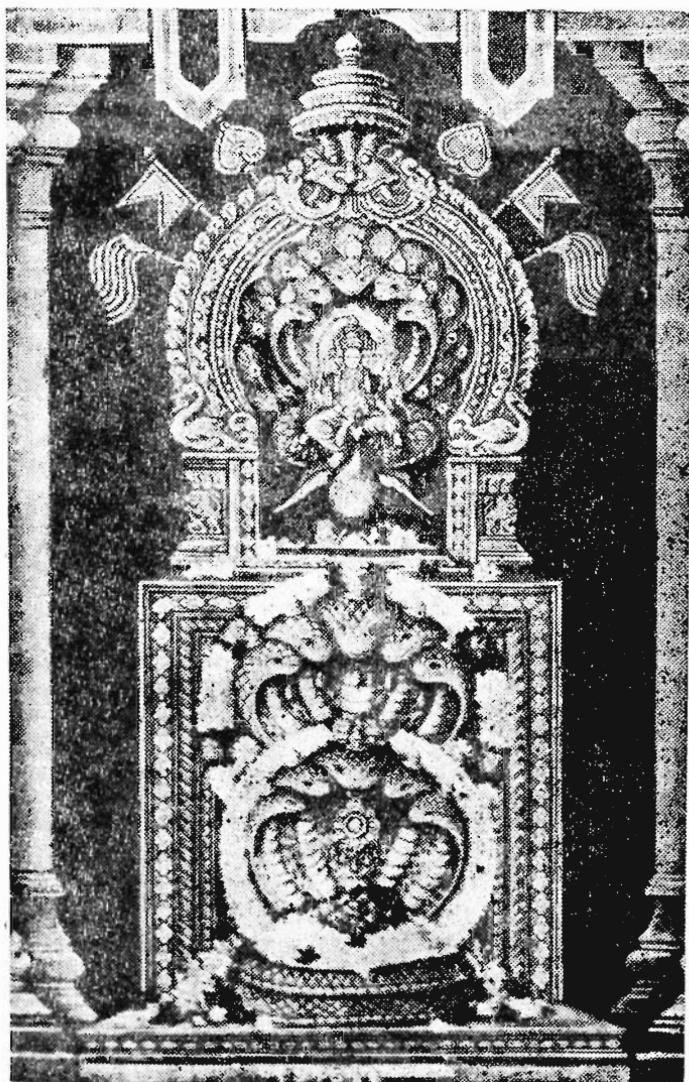
ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ
 ತೃತೀಯ ವಂದ್ರಣ

೧೯೭೪

(ಕ. ೨೫ರುಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಕ್ಕು ದೇವಳದ ಅಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ)

ಕ್ರಯ : ರೂ. ೩೫೦

ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಾಮಿನಿ ದೇವರು

ವುನ್ನದಿ

(ಮಿಡ್ಲ್ ವಿಭೋವೆ, ಮಿಡ್ಲ್ ಸಾಗರ ಪ್ರೈಸೆರ್ ಎಂ. ಟಿ. ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ. ಎ., ಸುಪ್ರಭಾತ ಅಯ್ಯ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ಭರತವಿಂಡವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುಣಿಭಾಮಿ. ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಂದಂತೆ “ಧನ್ಯಾಸ್ತು ಯೇ ಭಾರತ ಭಾಮಿ ಭಾಗೇ” ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ಧನ್ಯರು, ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದುದು. ಎಂತಹ ಗಿರಿರಾಜಿ; ಎಂತಹ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು. ಈ ಅರ್ಥಾವ ವೈಭವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಾರತ, ಸಾವಿರಾರು ಶಿಮಿಗಳ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ತೇಜಃ ಪುಂಜವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ರವಣೀಯವೂ ಪವಿತ್ರವೂ ಆದ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ, ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಸಾನ್ವಿಧ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಭಗವತ್ಸ್ವಾನ್ಯಧ್ಯವನ್ನು ಹಡೆದಿರುವ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮು ಜನ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಕೆಗಳಿಂದ, ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಾನಸ್ಪತಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಹೃದಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಚೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಿಸಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಖಚಿತ ವಾರಾಗಿ ವಲಂಬಿಗಳಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಿದಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ. ದೂಡ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸ್ವಂದಸ್ಪಾಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಭಕ್ತರ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ದೇವಾಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಆದಾತ ಸಮಿತಿ, ಆದರಲ್ಲಾ ಸಮಾತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಗೌಡರವರು ತ್ರಿಪುಸುತ್ತಿರುವುದು ಏಶೇಷ ಸಂತೋಷದೂರ್ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಸಂಗತಿ.

ಭಗವದ್ವರ್ಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಗೌಡರೂ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ ಸುಪ್ರಭಾತ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ.ಎಸ್ ಸುಭ್ರಾಯರೂ, ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಸ್ವಂದಸ್ಪಾಮಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಿಂದ ಸುಪ್ರಭಾತ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರವಾಡಿ

ಕೊಂಡು, ಅವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸತಕ್ಕ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನನಗೂ, ನನ್ನ ಏತರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಹೇಳಿ. ಪಾಂಡರಂಗಿ ಮತ್ತು ಡಾ॥ ಟಿ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಈ ಸದಾವ ಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ ೩೦ಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ ರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಸ್ವಧೇಗಾಗಿ ಬಂದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕವನಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ನಮಗೆಂದು ಸಂತೋಷ ಕಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಂತೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ, ದೈವ ಭಾಷೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಾಕ್ಷಿಭಾತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಕವನಗಳು. ಇವಗಳಲ್ಲಿ, ಇದು ಮೊದಲು, ಇದು ಎರಡನೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಈಪ್ಪು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಒಂದೊಂದೂ ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚೆಲುವಾಗಿದೆ, ಶೂರ್ವಾವಾಗಿದೆ, ರಸಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕವನಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬಲ್ಲ ಕಾವ್ಯಶ್ಲೀ ಷ್ಟುತರು ಇಂದೂ ನಮ್ಮು ನಡುವೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿವರ.

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಸುಪ್ತಿ ಭಾತಕ್ಕೆ ಆಯ್ದುಯಾಗಿರುವ ಕವನದ ಕಛ್ರಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗನಾಥರ್ವರವರು ಕಸರ್ವಬಿಂದು ಓರಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಅವರು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರೌದಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರದು ಪಿಠುವು ಪರಂಪರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಅಧ್ಯಾಪನ ಉಪಸ್ಥಿತಿ; ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜೀವನ. ಇಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಕವಿಗಳೂ ರಚಿಸಿರುವ ಈ ಕವನ, ಭಗವತ್ತಿತ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಆರಿಸಲಾದ ಕುಪ್ತಿಭಾತ ಕವನ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿ, ಸಾರ್ವಿಕರು ಜನ ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷದನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಗೆ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಲು ನಡುಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ಆಡಳಿತ ವಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ತರುವಂತಹುದಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಸ್ವಂದಸ್ವಾಮಿಯು ಅನುಗ್ರಹಿಸಣಿದೂ ಅನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ನಿವೇದನೆ

ಒ ಉನ್ನೆಗ್ಗೆಯೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಪರಂಜೋತಿಯಾದ ನಿಶಿಲ
ಭುವನದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ. ಭೂಮಂಸನಿಸಿದ ನೀನು ತಾಪಕರಿಗೆ ಗಮ್ಯವಾದ
ಧಾರ್ಮಿಕರಿರಿಸೆ. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ತಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನಾದ ನೀನು ಈ
ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ನಾಮಂಬಲದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಈ ಸ್ಥಳ
ಪರಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು. ಸಜ್ಜನರ ಯಾತ್ರೆ ಶ್ವಾಸವಾಯಿತು, ಅನೆ
ಹೋದುದೇ ದಾರಿ. ನೀನು ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಪುಣ್ಯಧಾರ್ಮ. ಹೇ ಕುಮಾರ,
ನಿನ್ನ ಪಾದತಲಸ್ವರ್ಥದ ವಾಹಿಮೆಯಿಂದ ಈ ಜಲಧಾರೆ ಕುಮಾರಧಾರೆ
ಯಿನಿಸಿ ಏಂದವರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನ ನಿಗಿಂಬ ತಿಖಾವಾಯಿತು.

ಹೇ ದೇವ, ಅಜ್ಞರಿ ಕಣಾ ನಿನ್ನ ನಡೆ. ಗರುಢನ ಭಯಾದಿಂದ ನಡು
ಗುಡ್ಡಿದ್ದ ಭಕ್ತನಾದ ವಾಸಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರೆಯಲು ವಾಸಕಿಯಾದೆ
ಅಥವಾ ವಾಸಕಿಯೇ ನಿನಾದೆಯಾ! ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ರೂಪದಿಂದ ವಾರ
ನನ್ನ ಕುಶ್ಲೆ ಗೃಹು ಅವನನ್ನು ಕುಮಾರನನ್ನಾಗಿಸಿ ನೀನೇ ಕುಮಾರಸಂದು
ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದೆ. ಲೋಕಕರ್ಕನಾದ ತಾರಕನನ್ನ ಸಂಹರಿಸಿ ನೀನೇ ಭಕ್ತ
ಲೋಕದ ತಾರಕನಾದೆ. ದೇವಸೇನಾಪತಿಯಾದರೂ ನಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ
ಯಿನಿಸಿದೆ. ಅಮೇರುಮಹಿಮೆನ್ನೇ ನೀನು. ತಾಯಿ ಗಿರಿಜೆ, ಶಂದೆ ಗಿರೀಶ.
ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಗಿರಿಯು ಶ್ರೀಯವೆಂದು ನೀನೂ ಗಿರಿಗಳ ನಡುವೆ ನೆಲೆ
ಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಶ್ರೀಯವಾನವಾದ ನವಿಲು ನಲಿಯಲೆಂದು ಕಾಡುಗಳ
ನಡುವೆ ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿದೆ. ಓ ಸ್ವಾಮಿ ಅಮೂರ್ತನಾಽದರೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ
ಶ್ರೀಯವಾಗಲೆಂದು ಮೂರ್ತನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು
ಧರಿಸಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ.

ನಿನಾಜ್ಞೆಯನ್ನ ಮಂಜುಸಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರುದಿಕುವರು. ಚಂದ್ರನು
ನಿನ್ನ ಕ್ರಿಡೋದಾಣನಾದ ಓಷಧಿ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಮೃತಧಾರೆಯನ್ನೆರದು
ನಿನ್ನನ್ನಿರ್ಜಿಸುವ ಹೂಗಳೇ ನಕ್ಷತ್ರಪುಂಜಗಳೆಂದು ನನ್ನೆಣಕೆ ಅವನ
ಪಾಳೆಯ ಮುಗಿದೊಡನೆ ಸೂರ್ಯನುದಿಸಿ ಆ ಹೂವಿನ ನಿಮಾಲ್ಯವನ್ನು
ತನ್ನ ಕರಗಳಿಂದ ಬಳಿದು ತೆಗೆದು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಸಚ್ಚಾಗುವನು. ನಾರದಾದಿ

ಮುನಿಗಳು ನಿನ್ನ ಕೇತ್ರಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವರು. ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಪರಾಯನಾವಾದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ವೇದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದ ನಿಂನೆ ಸುಭರಹ್ಮಣ್ಯನೆಂದು ವೇದಗಳು ಸಾರುವುವು.

ಎಲೆ ದೇವ, ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಧಾವಾದಿಂದ ಅವಕರಿಸಿ-ಕೆಳಗಿಳದು ದಿವ್ಯ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಭಕ್ತರ ಕಣ್ಣಗೆ ಘಟ್ಟವಾಚೆ. ನಿನ್ನ ಜರಿತೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಸಿ ಬಣ್ಣಸಿ ರಸವಯವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕಾಳಿದಾಶಾದಿ ಕವೀಂದ್ರಿಗೆ ಸ್ಮಾರ್ತ್ಯಯನ್ನು ನಿಂದಿದೆ. ಜೀವರಿಗೆ ಈ ದೇಹವನ್ನು- ಈ ಮಂಸಸ್ಥನ್ನು ನಿಂನು ನಿಂಡಿದ್ದೇ ಇವರ ವಿವಿಧ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತವಾಯಿ ತಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದ್ದೇ, ಓ ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಎಣಿಕೆ ಹುಸಿ, ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ಸುಂದರ ರೂಪವನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಂಬ ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ಜರಿತುವ್ಯವ್ಯತದ ಭಷ್ಟ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿ ಪರವಾನಂದದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಓಲಾಡ ಲೆಂದು ಈ ದೇಹವನ್ನು ಜೀವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆ. ಇದು ಭಕ್ತರ ಭಾಗ್ಯ. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ.

ಓ ಸುಭರಹ್ಮಣ್ಯ, ಭಕ್ತರ ಅಂತರಂಗವೇ ನಿಂನು, ಅಂತರಂಗದ ನಾಥನೂ ನಿಂನು. ಭಕ್ತರ ಅಂತದಲ್ಲಿ-ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಅರ್ಥತೆಯನ್ನು ಎನಗೆ ಕರುಣಿಸು. ನಿನ್ನ ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಅಂತರಂಗವು ರಂಗಸ್ಥಳವಾಗಲಿ ಇದೇ ಎನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಚೆಂಡಿಕೆ.

ಪಲಬರ್ ದೇವರ್ ಲೋಕದಿ

ನೆಲೆಸಿರ್ ಗಡ ವಿಶೇಷಕಥನದೊಳಿನ್ನೇಂ ।

ನೆಲೆ ಪಲಬಿಗೆ ಮತಿಭೇದಮೆ

ಪಲಮೊಲವಿನ ದೃವಮೆನಗೆ ಸುಭರಹ್ಮಣ್ಯಂ ॥

ಎನ್. ರಂಗನಾಥನಾರ್

ಪ್ರಕಾಶಕನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ

ಶ್ರೀ ದಳ್ಳಿಣಿ ಕಾಶಿಯೆಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಗರಳಪ್ಪರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ (ಸಂಜನಗೂಡು) ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತೀ ಶ್ರೀ ಕಂಟೇಶ್ವರ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸೇವೆಯನ್ನೇರ್ಚಿಡಿಸುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ಏಳೊಟು ಪರಿಷಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾಲವೂ ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ದೇವರ ಸಮಂತ್ವಿದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವಂತೆ ಕನಾರ್ಕಿಕ ಸಕರ್ವರದವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವರು.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಳ್ಳಿಣಿ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ವಂದಸ್ವಾಮಿಯ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕುಕ್ಕೆ “ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಭಾತ” ವನ್ನೇರ್ಚಿಡಿಸಲು ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯದ ಆಡಳಿತ ವಂಡಳಿಯರು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಈ ವಾಹತ್ತಾಯ್ಕಾಗಿ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದೀರ್ಘಯನಾಂತಿಸಿ, ಗೌರವಿಕಿರುವುದು ನನಗೆ ದೂರತ ವಾಹಾ ಭಾಗ್ಯ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಭಗವತ್ತೀಯ ಫಲ. ಇದಕಾಗಿ ನಾನು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಗೌಡ, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಅವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಕನಾರ್ಕಿಕದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು ತಮ್ಮ “ಸುಪ್ರಭಾತ” ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶಪಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀ ಚೂಮಾರಂಜೋಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪಾಠಶಾಲಾ ಪ್ರೇರಿತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ರಂಗನಾಥಪಾರವರ ಕವನವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ಸದರಿ ಶ್ಲೋಕಗಳು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸ್ವಂದಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಉಪಾಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡಲು ಆರ್ಥವಾದುದೆಂದೂ ಆರಿಸಿ ಉಪಕಾರ ವಾಡಿದ ಆಯ್ದು ಸಮಾತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂ. ಇ. ಎಸ್. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಿಯಾಲರಾದ ವಿದ್ಯಾ ಏಭೂಪಣ, ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಪ್ರೇರಿಸರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ.ಪಿ.ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಟಿ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೂ,

ಪ್ರೇರಣೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಟಿ. ಪಾಂಡುರಂಗಿಯವರಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸಮಾಂತರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತಕ್ಕೊಬಚಕ ವಂದಸೆಗಳನ್ನು ಫೀಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗೀತ ವಿದುಷಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಹಾಡಿಸಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸಿ ನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನೇ ಪ್ರಾಡಿಸುವ ಭಾರವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮೇಲೆ ದೇವಾಲಯದ ಆಡಳಿತ ವಂಡಳಿಯವರಿಗೆ ಈ ಮಹಾತ್ಮಾಯರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಾನ ವಹಿಮಾಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೆಂದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಸುಪ್ರಭಾತ ಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅನಂತ ಬೀರಂಟಿಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಅನಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಜಗದ್ವಕ್ಷನಾದ ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಖರಹ್ಮಣ್ಯೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯು ತನ್ನ ಭಕ್ತಕೊಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನೀಡೇರಿಸಲೆಂದು ಭಕ್ತಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗಾಂಧಿನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು-9
ತಾ. 20-12-1974

ಚಿ. ಎಸ್. ಸುಭ್ರಾವ್
ಗೌರವ ಕಾರ್ಯಾದಳ

ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಚಯ

ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೆರಿದ ಮುಳ್ಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವಿರುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಪೆಂದು ಹೆಚರು ಇದು ಕಾದಿಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳುಳ್ಳ ಹಳ್ಳಿಪ್ರದೇಶ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಅರಣ್ಯ ನವೀಪರ್ವತಾದಿಗಳ ಸ್ವಾಷಿಸೌಂದಯ್ಯದ ನೆಲೆಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಮೂಲು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಸಿಂಹೆಯ ಗಡಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು 32 ಮೈಲು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾರು, ಉತ್ತಿನಂಗಡಿ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಗಳಿವೆ. 50 ಮೈಲು ಪ್ರತ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಕಲೇಶಪ್ರರುಪದೆ. ಹಾಸನ ಸಕಲೇಶಪ್ರರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಉತ್ತಿನಂಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಕಡೆಬಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಂಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಪನ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಳ್ಕಿಕ್ಯ ಯಾತ್ರಿಕರು ನಿರಾತಂ ವಾಗಿಬರಬಹುದಾದ ರಸ್ತೆಯ ಅನುಕೂಲತೆ ಈಗ ಏರ್ಪಟಿದೆ. ಈ ಸ್ವಾಳ್ಕಿಕ್ಯ ಬರಲು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಸೇಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನವೂ ಇವೆರಡು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಾಪದ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಥಿತಿನ್ನು ಗಳಿಗಿವೆ. ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಥಿತಿನ್ನು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಿಂದ 67 ಮೈಲು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ವಾಧಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಎರಡು ವೇಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಆಗಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದು ದಫ್ರೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ, ಬೆಳ್ಳಾರ್ದೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸು ಪ್ರಯಾಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಬದು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಮಾಡಿಕೇರಿಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 33 ಮೈಲು ಹಾದಿಯ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ವಾಣದಿಂದ ವೇಗಿಸಿರುತ್ತದೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೊಂದು ಶುಭೋದಯವಾಯಿತು.

ಹಾಸನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸಕಲೇಶಪ್ರರ. ಬಿಸಲೆಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ 75 ಮೈಲಂಗಳ

ದೂರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಏಕ್ಕೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಚಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಜೆಕರಿಗೆ ಈ ಮಾರ್ಗವು ವರ್ಷದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯುಕ್ತವಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕನ್ನರು ಸಕಲೇ ಅಪ್ಪರ ಉತ್ತಿನಂಗಡಿಗಾಗಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹಾಸನದಿಂದ ಹೇರಟಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿನ ಶಾಯಂಕಾಲ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಬಹುದು. ಈ ಮಾರ್ಗದ ದೂರ ಸುಮಾರು ನೂರು ಮೈಲು ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮಂಗಳೂರು ರೈಲು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರೋಡ್ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣವೇ 12 ಕಿಲೋ ಏಣಿಲ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ . ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತೇಂದೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ, ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೂ, ಜನರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದಲೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಿಂಕರಭಗವತ್ತಾ ದಾಚಾ ರೂರು ದಿಗ್ನಿಜಯಕಾಂಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲವು ದಿನ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದ ರೆಂದು ಅನಂದಗಿರಿ ವಿರಚಿತ ಶಂಕರ ಷಿಜಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೆ. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ವಿರಚಿತ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತಸ್ಮೃತ್ಯದಲ್ಲಿ “ಭಜೇ ಕುಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಂ” ಎಂದು ಈ ಸ್ವಾಳದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ದೇವಳದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ವಾರಪೂ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನದಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಹಿಂಗವ ತಾಪಾಜಾರ್ಹರಾದ ವಂಧಾಪ್ತಾಜಾಯರ ದ್ವೈತಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮರಿದೆ. ಆ ಯತ್ತಿ ಪರಂಪರೆಯು ಇಂದಿಗೂ ನಡೆದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ತುತಿ ಪ್ರರಾಣ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ದೇವಾಲಿಷಿಗಳು ಅನೇಕ ಶಿವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ವಾಸುಕಿಯೂ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ತಾನು ವಾಸಿಸುವ ಗುಹದಾಳಿರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸ್ವಂದಸ್ವಾಮಿಯ ಕಲಾಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ನಿರಂತರ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಸ್ಥಾಪ್ತರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಸುವುದೇ ಕುಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವಾಗಿರಿಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ “ಕುಕ್ಕೆ” ಎಂದರೆ ಗುಹೆ ಎಂದು

ಧರ್ಮವೂ ಇದೆ. ಉದಾ:- “ತ್ವಾಸಾಧ್ಯ ಮಹಿನ್ನಹ ಮಹಿಕುಕ್ಕೂ” (ರಘುವರ್ಣ ಸರ್ವ-2-ಪದ್ 38) ಕುಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ತದ್ವಾವವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ಕುಕ್ಕೆ” ಎಂದಾಗುವುದು. ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಿದ ಲಿಂಗ) (ವಾಸುಕಿಯು ಗುಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಿದ ಲಿಂಗ)ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಕುಕ್ಕೆಲಿಂಗವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ಕುಕ್ಕೆಪುರ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಿರಬಹುದು 113 ದಿನ ಶೈವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುವ ಲಲಿತಾಗಮಜ್ಞಾನಪಾದ ಶಿವಲಿಗಪ್ಪಾದುಭಾರವಪಟಲ ದಲ್ಲಿ “ಸುಭೃಹ್ಷಣ್ಣೋಹಿಃಶ್ವರ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆಯಾಗಿ ಶೈವವಿಧಿಯ ಟ್ಲಿದೆ. ಸುಭೃಹ್ಷಣ್ಣ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (ಅಹಿವ = ವಾಸುಕಿಯು) ಸಾಫಿಸಿದ ಈಶ್ವರಲಿಗವು ರಾಮೇಶ್ವರ. ಈ ವಿವರಣೆಯು ಸ್ಥಳವುರಾಣಗಳಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ.

ಅಥವಾ ಕುಕ್ಕುಟಧ್ವಜನಾದ ಸ್ಕೂಂದಸಾಂವಿಯು ನೆರೆಸಿರುವ ಪಟ್ಟಣವಾದುದರಿಂದ ಕುಕ್ಕೆಪಟ್ಟಣವೆಂದೂ, ಕುಕ್ಕುಟಧ್ವಜನು ಸಾಫಿಸಿದ ಲಿಂಗಗಳಾದುದರಿಂದ ಕುಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಗಳಿಂದೂ, ಅಥವಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣವೆಂದೂ, ಕುಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಗಳಿಂದೂ, ಹಸರುಂಟಾಗಿರಬಹುದು. ಕುಕ್ಕುಟ ಎಂದರೆ ಕೇಂಳಿ, ನೆಲಿಲು ಧ್ವಜದಾಗಿ ಉಳ್ಳವನ ಪಟ್ಟಣ ಎಂಬ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯವದ ಲೋಪವಾಗಿದೆ—ಎಂದೂ ಮರ್ಕ = ಮರ್ಕಟ ಎಂಬಂತೆ ಕುಕ್ಕು = ಕುಕ್ಕುಟ ಶಬ್ದಗಳೂ ಸಮಾನಾರ್ಥಗಳಿಂದೂ, ತದ್ವಾವವಾಗಿ ಕುಕ್ಕು ಶಬ್ದವು ಕುಕ್ಕೆ ಎಂದು ವಾಪರಣಿದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಅರ್ಥವೂ ಪುರಾಣಸಮೃತವಾದುದೇ. ಈ ವೋದಲು ಕುಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಗಳಿಂದರೆ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಂದು ಮಾಂತಾದ ಕಟ್ಟುಕಢಿಗಳು ಈ ಕುಕ್ಕೆಶಬ್ದದ ಮೂಲಾರ್ಥವು ಮರೆತಾಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ್ಯರು ಕಣರಂಜನೆಗಳಿಗಿ ಮರ್ಕ ಇಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಢಿಗಳಿಂದು ಏಮರ್ಕರಂತೆ ತಿಳಿಯುವರು. ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಳದ ಹೆಂರುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಕಢಿಕಟ್ಟಿವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಾರ್ಥಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕುಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನಸೆಗಳೇದ್ದು ಪೆಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇಂಥ ಕುಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣವಂಬಿ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲಿಯ ದೇವರ ಮೇಲಿನ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕುಕ್ಕೇಗಾರು ಮವೆಂಬಿ ಹೆಸರು ಕಳಿದ 1904ನೇ ಇಸವಿ ಸೆಟ್ಲ್ ಮೆಂಟ್ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇತ್ತು ಈಗ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಹಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕುಕ್ಕೇಪಟ್ಟಣವು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನಸೆಗಳು ಇದ್ದಾಗಿತ್ತೇಂಬುದು ಈಗ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ನಿಜವಲ್ಲವಾಗಿ ತೋರುಪಡಿದರೂ ಸುತ್ತುಮುಕ್ತಲಿನ ಕರ್ಮ್ಯಲು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಚೇತಿಸಿ ಮೋಡಿದ್ದೆ ಪ್ರತಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಬಿ, ಮನೆಟಿಟ್ಟೆ, ಪಾಗಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾಲಗತಿಯಿಂದಲೇ ಎಂಬಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಧಾನಿಯು ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹೀನಸ್ವಿತಿಗೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಉಳಿರಿನ ಸಂಪತ್ತು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಏಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ದೇವರನ್ನು ಯಾದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ವಿವರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಚಯ ಸಿರೆದರೂ ದೃವಭಕ್ತರು ಈ ಮಂದಾ ಸಾನಿಧ್ಯಕ್ಕು ಕ್ಷಾತಿಗಳಿಂದ ದಯವಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲದೇವರಾದ ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶೈವನ ದರ್ಶನ ಭಾಗ್ಯಪಡೆದು ಅವನಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬಹುದು.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (ದ. ಕ.)

ಅಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ

ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸುಪ್ರಭಾತಂ

೧

ಕಲ್ಯಾಣಾನಂ ನಿಧಾನಾಯ ಶ್ರೀ ಕುಕ್ಕೇಪುದನಾಸಿನೇ |
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಯ ಮಹತೇ ಪರಸ್ತೈಜ್ಞಾತಿಸೇನಮಃ ||

೨

(ವಂತಿಲಕಾ)

ಸ್ವಾನಿನ್ನ ಶೇಷಭುವನಃ ಧಿವತೇ ನಮಸ್ತೇ |
ಭೂಮಂನ್ನ ಲಿಂಪಂತಲವಾಲಿಮಂತೇ ನಮಸ್ತೇ |
ಧಾಮನ್ನ ದಾರತಪಸಾಂ ಗತಯೇ ನಮಸ್ತೇ |
ಕ್ಷೇಮಾಯ ಜಾಗ್ರಿ ಸ್ವಾಂತ ತವಸುಪ್ರಭಾತಂ ||

೩

ಏತೇರುಜಾಮಲರುಚಃ ಕರಣಾ ದಿಗಂತೇ |
ಸಂತನ್ನತೇರುಣಭುವೋ ಗಗನಂ ವಿತಾನಂ |
ವೊಳಿಕ್ಯರಂಜಿತಮಿನಾಧ್ಯ ತವಾಲಯಸ್ಯ
ಶ್ರೀಮತ್ತಮಾರ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ||

೪

ದೇವ ತ್ವದೀಯವಚನು ಮಹತಾಮಲರಂಫ್ಯಂ |
ಸಂಪಾಲಯನ್ನ ದಿತ ಏಷ ಸಹಪ್ರಭಾನುಃ |
ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣಲಲಿತೈಷ್ಟಣ ಪೂರ್ವಮೇನಂ |
ಕತುಂ ಪ್ರಸೀದ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ||

ತಾರಾಧಿಪಃ ಸಹಚರೀಸಹಿತ ಸ್ತುತಿಇಯಾಂ
 ಅಜಾಳ್ಳಂ ವಹನ್ನುಮೃತಮಂಶಭಿರೋಷಫಿಇನಾಂ ।
 ರಾಜೀವು ದೇವ ಪರಿಷಿಜ್ಯ ಗತೋಽಸ್ತತ್ವಂಗಂ
 ಸ್ವಾಮಿನಾ ಸಮಸ್ತಜಗತಾಂ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ।

ವಿಶ್ವೇತ ತೇ ಭವನಮೇಷ ತವೋವಿಹಂತಾ
 ಭಾನುಃ ಕರ್ಮಃ ಸರಿಮೃಜನಾ ಗಣಮಪ್ಯಡೂನಾಂ ।
 ನಿಮಾಂಲ್ಯಮದ್ಯ ವಿಸುದಂಸ್ತುಪಸೇವತೇ ತ್ವಂ
 ಶ್ರೀಮತ್ಯನಾರ ಜಯ ಸಂಪ್ರತಿ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

ಗಾವಃಂತಿ ಮಂಜುಲರವಾ ನಿಕಗಾಃ ಸವೋದಂ
 ಸೋನರಾಂಶಸೌಮ್ಯಯಂಶಸೋ ಭವತೋಽವದಾನಂ ।
 ಹೇಂಬಸೋದರ ದಿಶೋ ವಿಶದಾ ನಿಕಾಮಂ
 ಶ್ರೀಮತ್ಯನಾರ ಗಿರಿಜಾಸುತ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

ಮಾತಾ ತವಾದ್ವಿತನಯಾ ವಿನಯಾನತಂ ತ್ವಂ
 ಭಾಹೂಪಗೂಹಮವಮನರೇಂದ್ರವಿನಾತ ನೇತುಂ ।
 ಉತ್ಸಂಗಮುತ್ಸಕಮನಾ ಮನಸಾಮಂಗಮ್ಯಂ
 ಶ್ರೀಮತ್ಯನಾರ ಗಿರಿಶಾತ್ಮಜ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

ಯೋ ಮೃಗ್ಯಸೇ ಮುನಿಜನ್ಮೆಗುಂಡ ಹೃದ್ವಹಾಯಾಂ
 ಯೋ ರಾಜಸೇ ಮಹಿತ ವಾಜ್ಞನಸಾಭ್ಯತೀತಃ ।
 ಸೋಽಂದ್ಯ ಸ್ತಿತೋಽಂಸಿ ಪುರತ್ತಃ ಕರುಣಾಲಯಾಸ್ತ್ರಾಂ
 ನೇತೋಽತ್ವವಾಯ ಭಜತಾಂ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೧೦

ಈತೇ ಹುತಾಶಭವ ತುಂಬಿರುನಾರದಾದ್ಯಃ
 ಗಾಂಧರ್ವ ಗಾನನಿಪುಣಾಃ ಸಹ ವೀರುಣಾ ತೇ ।
 ಗಾತುಂ ಯಶೋಽಂಬರತಲಂ ತ್ವರಯೋ ಕ್ರಯಂತೇ
 ಶ್ರೀಯೋನಿಧೀ ವರದ ತೇ ಭವತಾದ್ವಭಾತಂ ॥

೧೧

ಚಂಚದ್ಭುಜಪ್ರಹಿತಫೋಽಕರಪ್ರಹಾರ್ಯಃ
 ಕ್ಷೂಂಚಾದ್ರಿಭೀದನ ಮದಾಂಬಸ್ವಜಾಂ ಗಜಾನಾಂ ।
 ಪಂಚಾಸ್ಯ ಕಾರಕಪುರೋಗಮದಾನವಾನಾಂ
 ಪಂಚಾನನಾತ್ಮುಜ ವಿಭೋಽಭವತು ಪ್ರಭಾತಂ ॥

೧೨

ವಾಯುವಿಶಾಖ ಸುನುಸಾರಭಸಾರನಾಹೀ
 ಕಾವಾರಥಾರಜಲಶೀಕರಶ್ಯತ್ವಶಾಲೀ ।
 ವೃಕ್ಷಾಂತರೇಷು ಮೃದುಮನುರಕಬ್ಲಾಕಾರೀ
 ತಾಪ್ಯಂ ಸೇತೇ ಗಿರಿಶನಂದನ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೧೭

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸರಸ್ಯಾಸಿ ನಾಥಭೇ ಸಮಾಗತಾನಾಂ
 ವೇದಾನ್ ಸಮಾಹಿತಧಿಯೋ ಪರತಾಂ ಮುನಿನಾಂ ।
 ವಾರತೋ ಬಹಿಸ್ತ್ವದವಲೋಕನಕೌತುಕಾನಾಂ
 ತಿಷ್ಣತ್ಯನೇಯವಂಹಿಮನ್ ತನ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೧೮

ಏತೇ ಮೃದಂಗಪಣವಾನಕ ಶಂಖತಾಲಾಃ
 ಸ್ಥಂದ ಶ್ವದೀಯವಿಮಲೋಜ್ಞಾಃ ಲಕ್ಷೀತಿಮಾಲಾಃ ।
 ವಂದಿಸ್ವತ್ತಿಪ್ರಚಿತಕರ್ಣಸುಭಾಃ ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ
 ಸುತ್ತರಮುವಂದಿತಪದಾಸ್ತ ತನ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೧೯

ವೇದಸ್ತುತಾಮುರವನುಭಾಶಿಲಲೋಕಗೀತ
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೈವತ ಸತಾಂ ಪ್ರಾಣತಾತಿಂನಾಶಾ ।
 ಯೋಗೀಂದ್ರಸಂಯಮಿತಮಾನಸರಾಜಹಂಸ
 ಶ್ರೀಮತ್ಯಮಾರಜಯ ಜಾಗ್ರಹಿ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೦

ಗೌರಿತಲಾಲಿತವಪುರ್ವಸ್ತಿಃ ಶುಭಾನಾಂ
 ನಾಗೇಶಪೂಜಿತಪದಃ ಪದವಿಃ ಯತ್ತಿನಾಂ
 ನಾಕೇಶಸಂಸ್ತುತಬಲೋಟಿಃ ಘಲಂ ಶುತ್ತಿನಾಂ
 ರಾಕೇಶಮುಗ್ಧನುಂಬಿ ತೇ ಭವತು ಪ್ರಭಾತಂ ॥

ತಕ್ಕಾನಿಗ್ರಹ್ಯ ಗುಹ ತಾರಕಮಿಂದ್ರಶತ್ತುಂ
 ಸೈತಂ ಶವೋ ರವಿರಿವಾಪ್ರಸ್ಥಿತಪ್ರಭಾವಃ ।
 ಹಷಾಂಶುಭಿಃ ಸದ ಸುರ್ಯರಭಿಷೇಚಿತಸ್ತ್ವಂ
 ಶ್ರೀಕಾಶಿಕೇವು ವಿಜಯಿಭವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

ತ್ವತ್ತೀಜ ಆಕಲಯಿತುಂಕ ಇಹಕ್ಷಮೇತ
 ಸ್ವಂದ ತ್ವದಂಶವುಪಿ ಮೋಧುವಂಧೋಪಯೋತಾ ।
 ಭಾಗಿರಥಿ ಭಗವತೀ ಕ್ಷುಭಿತಾ ಕೃತಾನುಃ
 ಭಗ್ನಶ ಭಗವತನಯಾಸ್ತ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

ಧರ್ಮಸ್ಯ ರಕ್ಷಣವಂಭಿಷ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರಹೇತೋಃ
 ಅವಿಭರವಃ ಶರವಣೇ ತವ ಬಹಿರ್ಕೇತೋ ।
 ಕೇಽಶಾಭಿಮಂಗ್ಯ ಜನನಿಸ್ತರಜ್ಞಕಸೇತೋ
 ಶ್ರೀನುತ್ವಮಾರ ಗುಹ ಜಾಗೃಹಿ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

(ವಾಲಿನೇ)

ಉಷಸಿ ಖಲು ಗೃಣಂತೋ ನಾಮು ತೇ ತಾರಕಾರೇ
 ಶರವಣಭವ ರಮ್ಯೇ ಪುಣ್ಯತೀಥೀಂವಗಾಹ್ಯ ।
 ಧೃತನವಜಲಕುಂಭಾ ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಟಂತಿ ಭಕ್ತಾಃ
 ತವ ಪರಿಜರಣಾಧರ್ಮಂ ನರತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೧

ಹಿನುಕರಣರುಚೀನಾಂ ಪ್ರಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೀಸಂನೂನಾಂ
 ವರಕತಸಮಭಾಸಾಂ ಖಂಡಬಿಶ್ವೀದಲಾನಾಂ ।
 ನಿಕರಮಿಹ ಗೃಹೀತ್ಯಾ ವೃಂದವೂಸ್ತೇ ಸುರಾಣಾಂ
 ವರಿವಸಿತುಮಿದಾನಿಂ ಬಾಹುಲೇಯ ಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೨

ಕೃತಸುರವರಬಾಧಂ ಶೋಕದಂ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ
 ಯವನೀನಿಯವರತಾನಾವುಂತಕಂ ತಾರಕಾಂ ತಂ ।
 ನಿಟಿಲತಟಿನಿಸರ್ವಭೇಗ್ರಲಕಾಭೀನುಭಂಗಂ
 ಹತವತ ಇದನುಸ್ತು ಶ್ವಂದ ತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೩

ಶಿವಸುತ ಶಿವದಕ್ತ್ವಂ ಶಾರಪದಾಂತಕಸ್ತ್ವಂ
 ವರದ ವರಗುಣಸ್ತ್ವಂ ಶ್ರೀಯಸಾನೂಕರಸ್ತ್ವಂ ।
 ಸದಯನಯನ ಭಕ್ತಾನ್ ಪಶ್ಯ ವಶ್ಯಾನ್ ಸದಾಸ್ತಾನ್ ॥
 ತಿಮಿರಮಿಹ ವಿಲೀನಂ ಸ್ವಸ್ತಿತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ..

೨೪

ವಿನಿಧಕುಸುನುವಣಾನೀಷ ಬಹುಂ ಕಲಾಪಾನ್
 ನಯನಸುಭಗರೂಪಾನುಶ್ಮಿರನ್ ಸಪ್ರನೋದಂ ।
 ಸುರುಜಿರತಿತಿಕಂಶೋ ಶೋಧುವುತ್ತಂತತೇ ತಾಂ
 ನಿಬಂಧನಿವಹವಂದ್ಯಂ ದೇವ ತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೫

ಗರುಢಭಯವಿಲೀನಂ ವಾಸುಕಂ ಸಹರಾಜಂ
 ಭಜಕಸುರತರುಸ್ತ್ವಂ ಸಾನುಕಂಪಃ ಸಕಂಪಂ ।
 ಅಭಯದ ಪರಿರಕ್ಷನ್ಯಂತತಃ ಸಂಪ್ರವಿಷ್ಟ್ಯೋ
 ವಹಸಿ ಚ ತದಭೇದಂ ವಾಸುಕೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೬

ಅಯಂನುವಯತ್ತಾತಿ ಭಾನುಸ್ತಪ್ತಜಾವಿಕರಾಭೀ
 ಜಲರುಹರುಂಚಿಧಾರಿ ಯಷಾಕಾರಿ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ।
 ಅನುಹರೈ ಕುಮಾರ ತ್ವತ್ಪದಂ ಭೃತ್ಯಸೇವ್ಯಂ
 ಪ್ರಮಂಥಪತಿಸುತ್ತಾದ್ಯೇತಿಷ್ಟಂತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೭

ರವಿಕರಪರಿರಂಭಾಜ್ಞಾ ತಹಾಸಾ ನಲಿನ್ಯಃ
 ತನ ವಿಜಯಕಥಾಯಾಃ ಸ್ವಾತ್ಮವುಂತಃ ಕವಿಂದಾರಃ ।
 ಶಿವತನಯ ಸಮಾಧಾ ಸಾದರಾಃ ಸಂಯವಿಂದಾರಃ
 ಭವತು ಭುವನಭಾಗ್ಯಾದ್ವೀನ ತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

೨೮

(ಭಾಷಣಪ್ರಯಾತಂ)

ನಮೋ ಲೋಕಧಾತ್ರೇ ನಮೋ ನಾಕಭತ್ರೇ
 ನಮೋ ವಿಶ್ವಕತ್ರೇ ನಮೋ ವಿಶ್ವಹತ್ರೇ ।
 ನಮೋ ಯೋಗಿಹೃತ್ವಲಪದ್ದೇ ವಿಹತ್ರೇ
 ನಮೋ ದೇವಸೇನಾಪತೇ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ॥

(ಅನುಮೂಲ)

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿದ್ಯಾಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
 ಸುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿದ್ಯಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಯೆ ॥
 ಶ್ರೀಯೇ ನಮಃ ॥

೩೦

ವಾಸುಕಿಪ್ರತಿರೂಪಾಯ ಪ್ರಣತಾಭ್ರವಿಧಾಯಿನೇ ।
 ದೇವಸೇನಾಸಮೇತ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿದ್ಯಾಯನುಂಗಲಂ ॥

೩೧

ವೇದನೇದಾಂತನೇದ್ಯಾಯ ಪ್ರಣವಾಭ್ರಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
 ಶ್ರೀ ಕುಕ್ಕೇಶ್ವರವಾಸ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿದ್ಯಾಯನುಂಗಲಂ ॥

೩೨

ವಿನಯಾನತಭೇಕ್ತಾಂತರಂಗಸಾಧ ನಿವೇದಿತಾ ।
 ಸುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಶ್ವರಸ್ವಾಮಿನುಂತರೀಷಾಸ್ತು ತೇ ಮುದೇ ॥

